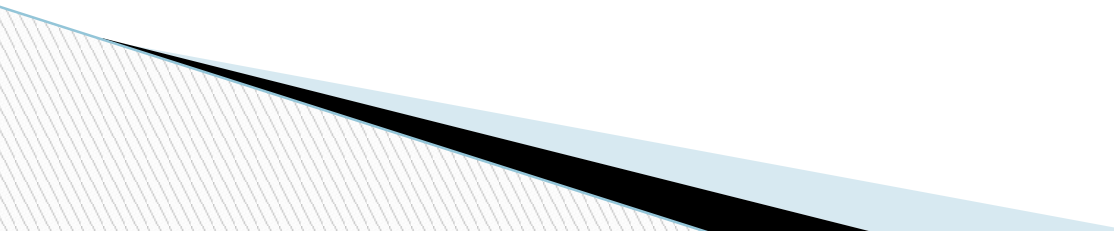

Практична робота
Редакторський аналіз - професійний
метод редактора

Головне завдання редагування - не правка, а всебічний аналіз змісту і форми твору, що був авторським до видання. Від майстерності редакторського аналізу залежать і загальна оцінка твору, і якість всіх редакторський зауважень і виправлень.

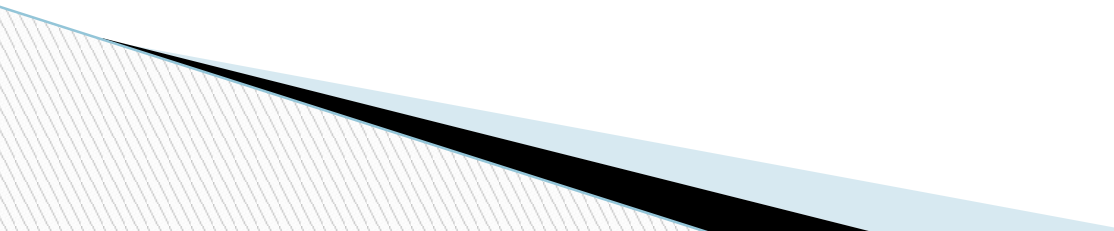
Робота редактора над рукописом - складний творчий процес, в якому виділяються два найважливіших аспекти: редакторський аналіз та практична реалізація його висновків.

Аналіз твору (від грец. Analysis - розкладання, розчленування, розбір) це метод його розгляду, вивчення, заснований насамперед на розчленуванні цілого на складові частини, розборі окремих його сторін і властивостей. Це не просто логічна процедура, а складна розумова діяльність, що включає в себе безліч операцій: порівняння, класифікацію, синтез тощо.

Редакторський аналіз передбачає вирішення трьох взаємопов'язаних професійних завдань: дослідження твору, його оцінку і вироблення рекомендацій практичній автору. Це критика, звернена до автора з метою вказати переважно на конкретні недоліки праці, сприяти його удосконалення. Це детальний розбір рукопису, необхідний і самому редактору, що визначає його конкретну роботу в ході підготовки твору до друку.

Структура редакторського аналізу

Редакторські читання рукопису

1. Ознайомлювальне
  2. Рецензентське, оцінне
  3. Шліфувальне, оздоблювальне
читання
-

1. Ознайомлювальне читання. Його основна функція - загальне пізнавальне орієнтування в змісті й формі добутку. Вона дозволяє зрозуміти його в цілому й при подальшій, поглибленій читанні усвідомлювати місце й роль кожної одиниці тексту в змісті всього добутку, що редагується. Вона допомагає побудувати загальну модель читача, визначити головне функціональне призначення видання, сформулювати найважливіші особливості добутку й автора.

2. Рецензентське, оцінне читання. Його функції – поглиблене, усвідомлене опрацювання тексту, аналіз, оцінка й критика текстових одиниць (від малих до найбільших) і всього тексту в цілому.

3. Шліфувальне читання. Його функції – аналіз і оцінка схваленого, визнаного придатним до друку тексту, пошук засобів усунення причин недосконалостей, використання цих засобів і контроль над їхнім впливом на текст, на прогнозований результат читання потенційного читача.

Приклад

Автор. Назва твору (бібліографічний опис)

Вступ. Загальне враження від твору.

Позитивне. Негативне.

Робоча рецензія тексту (*Н-д: розглянемо статтю/видання докладніше, для цього пронумеруємо в первинному варіанті всі абзаци. Це полегшить роботу з посторінковими зауваженнями і допоможе легше орієнтуватися у змінах, пророблених з текстом. Аналіз всіх помилок.*)

Відредагований твір (якщо можливо). Коли ні – то рекомендації з оцінкою (оцінювання інформації ми не вивчали).

Загальна схема редакторського аналізу

Дія: Ознайомлювальне (перше) читання.

Результат: Визначення жанру, теми, ідеї, проблематики твору. Оцінка загального обсягу, обсягу окремих елементів (текстових і позатекстових). Поділ тексту на структурні одиниці. Визначення читацької адреси, моделювання потреб потенційних читачів.

Дія: Рецензентське (оцінне) читання

1. Оцінне читання першої структурної одиниці першого рубрикаційного рівня (наприклад, розділу, підрозділу, глави, абзацу, залежно від обсягу)

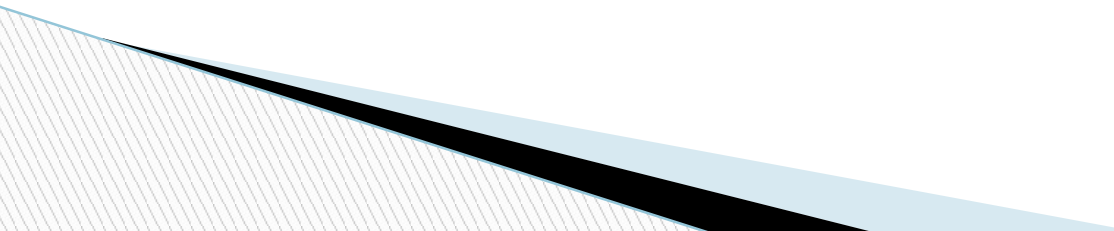
Результат:

а. Тематичний аспект

Визначення теми, основної думки структурної одиниці.
Співвіднесення теми цієї структурної одиниці з темою цілого тексту.

б. Інформативність

Оцінка інформативності структурної одиниці.
Співвіднесення інформативності структурної одиниці з загальною інформативністю.

в. Композиційний аспект

Визначення місця структурної одиниці у загальній композиції твору.

г. Логічність

Оцінка логічності структурної одиниці (встановлення логічних зв'язків і відношень між структурними одиницями).

д. Мовностилістичний

Оцінка мовностилістичних якостей структурної одиниці. Співвіднесення стилістики структурної одиниці зі стилістикою тексту взагалі, з очікуваннями потенційного читача.

2. Оцінне читання другої структурної одиниці першого рубрикаційного рівня (наприклад, розділу, підрозділу, глави, абзацу, залежно від обсягу)

а. Тематичний аспект

Визначення теми, основної думки структурної одиниці. Співвіднесення теми цієї структурної одиниці з темою цілого тексту.

б. Інформативність

Оцінка інформативності структурної одиниці. Співвіднесення інформативності структурної одиниці з загальною інформативністю.

в. Композиційний аспект

Визначення місця структурної одиниці у загальній композиції твору

г. Логічність

Оцінка логічності структурної одиниці (встановлення логічних зв'язків і відношень між структурними одиницями)

д. Мовностилістичний

Оцінка мовностилістичних якостей структурної одиниці. Співвіднесення стилістики структурної одиниці зі стилістикою тексту взагалі, з очікуваннями потенційного читача

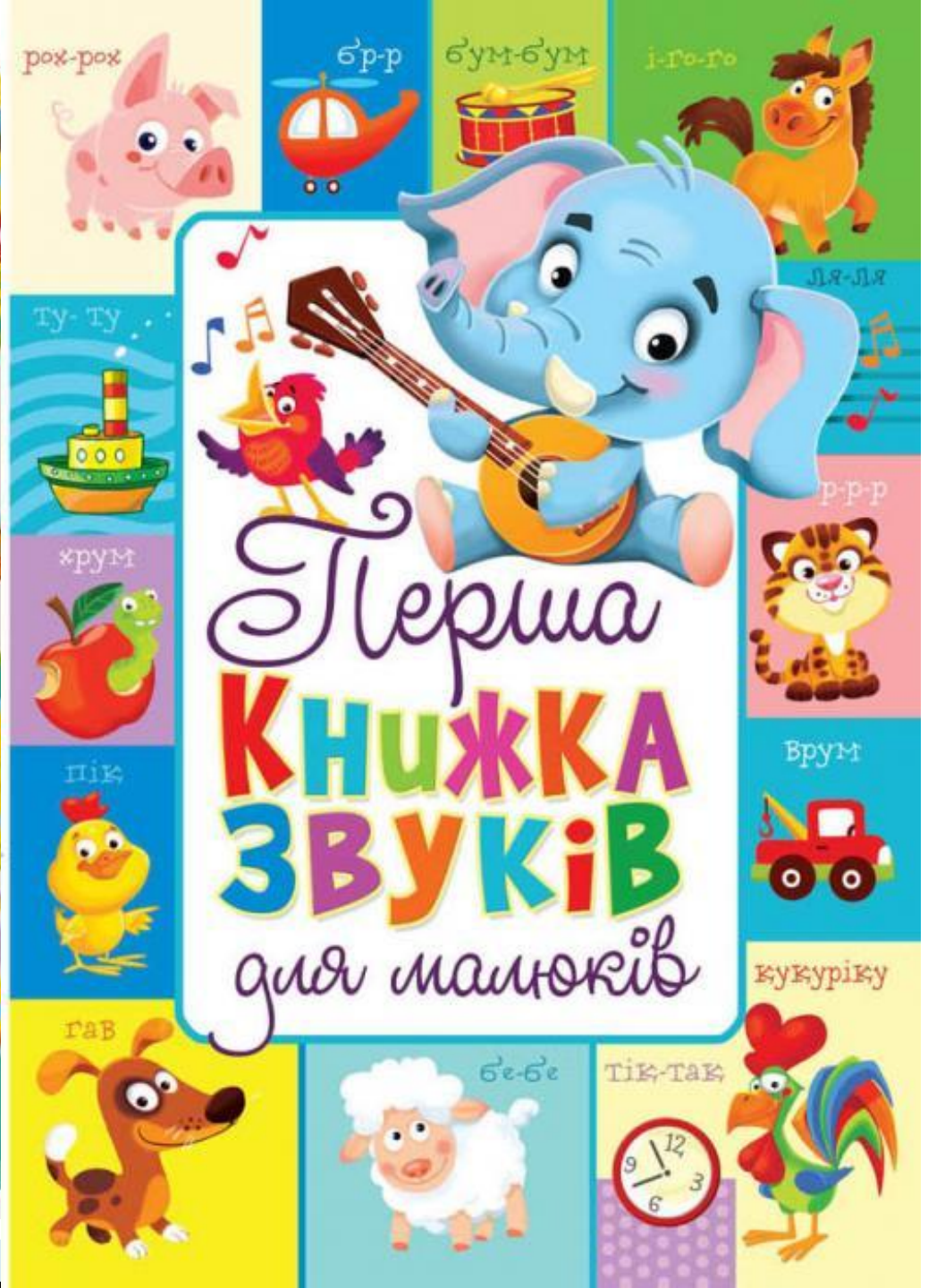
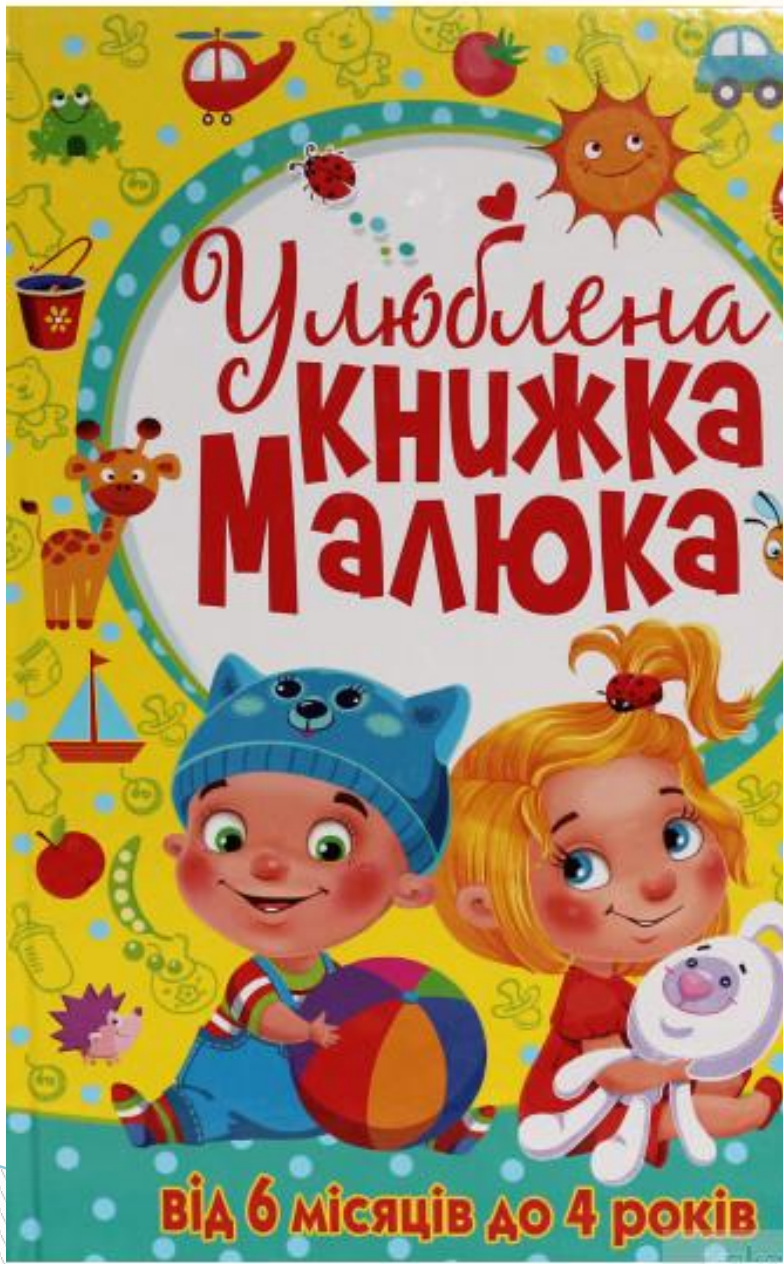
Дія: Редакторський висновок

Результат: Узагальнена оцінка тексту з урахуванням оцінки кожної структурної одиниці. Встановлення причин можливих розбіжностей між текстом і прогнозованим очікуванням читача (для аргументованої роботи з автором). Визначення виду роботи над удосконаленням тексту (авторської або редакторської): вчитування, доопрацювання чи переробка.

Дайте відповіді на запитання

- Аналіз тематичної структури матеріалу.
- Аналіз актуальності теми.
- Аналіз розкриття теми.
- Редакторський висновок. загальний висновок; конкретні висновки; діагноз (причини порушень); рекомендації авторові у вигляді програми правки (система завдань для автора або редактора).

Дякую за увагу!

